

20

PUBLISKAIS PĀRSKATS

Memoriālo muzeju apvienība

20

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	3
1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra.....	3
1.2. Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, un tās darbības virzieni.....	4
1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi.....	5
2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	7
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	7
2.2. Iestādes darbības rezultāti.....	10
2.2.1. Vadības un organizatoriskā darba prioritātes un veiktie uzdevumi.....	10
2.2.2. Krājuma darbs.....	10
2.2.3. Pētniecības darbs.....	12
2.2.4. Ekspozīcijas un izstādes.....	13
2.2.5. Darbs ar apmeklētājiem, muzeju pedagoģiskās programmas un realizētie projekti.....	15
2.2.6. Nozīmīgākie saimnieciskie darbi.....	17
2.3. Pakalpojumi un uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā.....	18
2.3.1. Bezmaksas pakalpojumi.....	18
2.3.2. Maksas pakalpojumi.....	19
2.3.3. Darba laiks.....	19
3. PERSONĀLS.....	21
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	23
4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai.....	23
4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar iestādes darbu.....	25
4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru.....	25
5. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	26
5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kas tiks turpināti.....	26
5.2. Galvenie uzdevumi, pasākumi un sadarbības projekti, pētījumi.....	26
5.3. MMA finanšu saistības.....	26

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra

Memoriālo muzeju apvienība (turpmāk – MMA, apvienība) ir kultūras ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Darbību sākusi 2009. gada 1. oktobrī un izveidota ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnijā izdoto rīkojumu Nr. 369 „Par valsts aģentūras „Rakstniecības muzejs un Rakstniecības, teātra un mūzikas kolekciju krātuve” un valsts aģentūras „Memoriālo muzeju apvienība” izveidi un valsts aģentūras „Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejs”, valsts aģentūras „Ojāra Vācieša memoriālais muzejs” un valsts aģentūras „Andreja Upīša memoriālais muzejs” reorganizāciju”.

MMA darbības mērķis – Latvijas kultūrvēsturei nozīmīgu personību – Raiņa un Aspazijas, Jāņa Akuratera, Krišjāņa Barona, Jaņa Rozentāla, Rūdolfa Blaumaņa, Andreja Upīša un Ojāra Vācieša – dzīves un radošās darbības mūsdienīga atklāsmē memoriālajā vidē.

Memoriālo muzeju apvienības darbības tiesiskais pamats ir Nolikums (Ministru kabineta noteikumi Nr. 927, izdoti 2012. gada 18. decembrī). Apvienība darbojas saskaņā ar Muzeju likumu, likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, Autortiesību likumu, ievēro ICOM Profesionālās ētikas kodeksu un citus Latvijas Republikas un starptautisko tiesību normatīvos aktus un dokumentus.

MMA darbu vada direktors. Muzeju apvienības direktoru amatā ir iecēlis kultūras ministrs, izvērtējot Latvijas Muzeju padomes sniegtos priekšlikumus. MMA darbību realizē: administrācija (direktors, direktora vietnieks attīstības darbā, grāmatvedis, saimniecības pārzinis, personālvadības un lietvedības speciālists, sabiedrisko attiecību speciālists, mākslinieks, IT speciālists) un struktūrvienības.

MMA veido seši kultūras personību muzeji ar apakšstruktūrvienībām, un aptver desmit memoriālu ekspozīciju vietas:

Jāņa Akuratera muzejs Ojāra Vācieša ielā 6a, Rīgā;

Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzejs Alberta ielā 12, dz. 9, Rīgā;

Krišjāņa Barona muzejs Krišjāņa Barona ielā 3, dz. 5, Rīgā;

Ojāra Vācieša muzejs Ojāra Vācieša ielā 19, Rīgā;

Andreja Upīša memoriālais muzejs:

Andreja Upīša memoriāldzīvoklis Brīvības ielā 38, dz. 4, Rīgā;

Andreja Upīša memoriālmāja ar dārzu Daugavas ielā 58, Skrīveros, Skrīveru novadā;

Raiņa un Aspazijas muzejs:

Raiņa muzejs „Tadenava” Dunavas pagastā, Jēkabpils novadā,

Raiņa muzejs „Jasmuiža” Aizkalnē, Preiļu novadā,

Raiņa un Aspazijas māja Baznīcas ielā 30, Rīgā,

Raiņa un Aspazijas vasarnīca Jāņa Pliekšāna ielā 5/7, Jūrmalā.

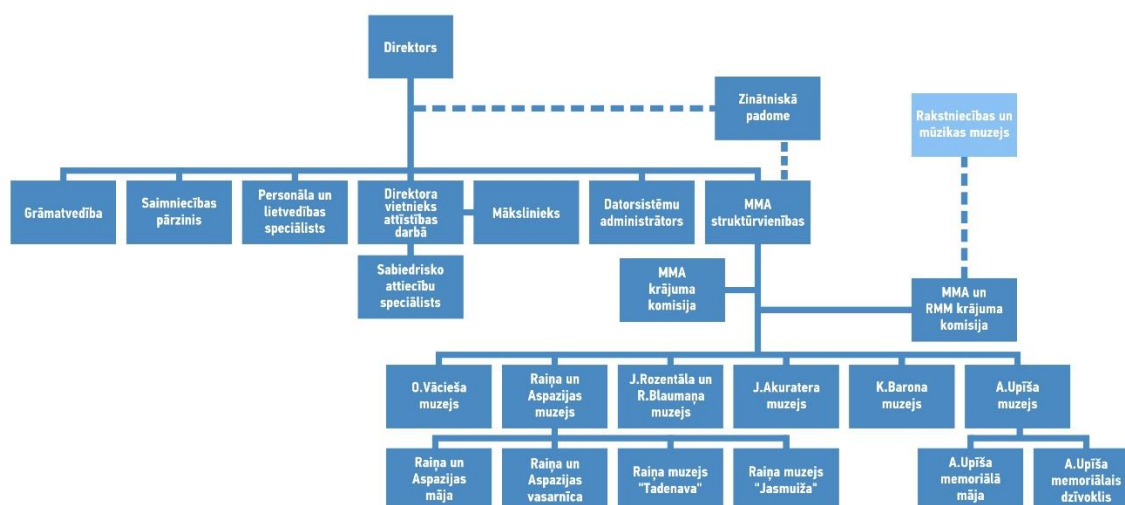
Muzeju apvienībā darbojas Muzeju vadītāju padome, Zinātniskā padome, Krājuma komisija, kā arī Memoriālo muzeju apvienības un Rakstniecības un mūzikas muzeja apvienotā Krājuma komisija.

MMA ir akreditēta ar Kultūras ministrijas 19.12.2017. lēmumu Nr. 2.5-2-94 uz pieciem gadiem līdz 2022. gada 18. decembrim, akreditācijas apliecība Nr. 114A, 19.12.2017.

Juridiskā adrese: Ojāra Vācieša iela 19, Rīga, LV-1004.

Reģistrācijas numurs: 90009175706.

Memoriālo muzeju apvienības struktūras shēma

1.2. Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, un tās darbības virzieni

MMA mērķis, funkcijas un uzdevumi ir noteikti nolikumā (MK noteikumi Nr. 927, 18.12.2012.).

MMA ir šādas funkcijas:

- komplektēt un apstrādāt kultūrvēsturiskos materiālus par personību dzīvi un radošo darbību;
- nodrošināt Nacionālā muzeju krājuma pieejamību sabiedrībai, tai skaitā MMA muzeju ekspozīcijās;
- veikt personību dzīves un radošās darbības zinātnisko izpēti;
- organizēt ar personību dzīvi un radošo darbību saistītus izglītojošus pasākumus, nodrošinot komunikāciju ar sabiedrību.

MMA veic šādus uzdevumus:

- vāc ar personībām saistītās laikmeta liecības par viņu dzīvi un daiļradi;
- nodrošina pamatinformāciju par muzeja priekšmetiem, kā arī Nacionālā muzeju krājuma zinātnisko izpēti;
- veido krājuma materiālu informatīvo datubāzi un digitalizē materiālus Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam;
- uztur memoriālās ekspozīcijas un vidi kā komunikācijas pamatformu;
- izstrādā ekspozīciju un izstāžu koncepcijas, plānus un projektus;
- iekārto un uztur ekspozīcijas un izstādes, nodrošinot iespējami plašu Nacionālā muzeju krājuma pieejamību;
- sagatavo ekskursijas, lekcijas, referātus, ziņojumus, publikācijas, muzejpedagoģiskas programmas un ar muzeju apvienības darbības mērķi saistītus pasākumus;
- izstrādā un īsteno nacionāla un starptautiska mēroga projektus;
- nodrošina muzeju apvienības pasākumu publicitāti un veido tās tēlu sabiedrībā.

MMA darbības virzieni:

- Nacionālā muzeju krājuma pētniecība, krājuma materiālu informatīvās datu bāzes papildināšana, A. Upīša un O. Vācieša memoriālo muzeju krājuma uzturēšana, citu institūciju krājuma priekšmetu eksponētās daļas saglabāšana;
- personību dzīves un radošās darbības izpēte kultūrvēsturiskā kontekstā;
- Nacionālā muzeju krājuma un pētniecības rezultātu pieejamības nodrošināšana, komunikācijas ar sabiedrību evolūcija;
- Muzeju ēku un telpu – memoriālās vides – atjaunošana un attīstība;
- Muzeju un apvienības darbības un attīstības nodrošināšana.

1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi

2020. gadā tika noteiktas šādas prioritātes:

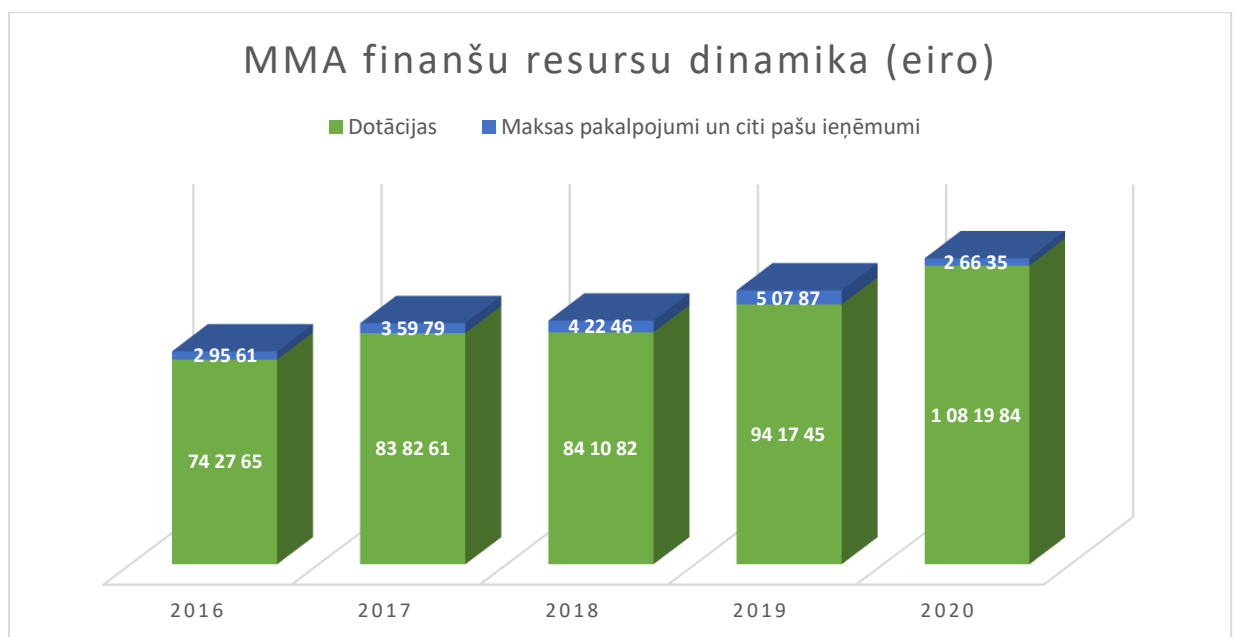
- sekmēt pētniecisko rezultātu pieejamību, mākslinieciski mūsdienīgā un pievilcīgā veidolā iekārtojot izstādes:
 - “Rainis un Aspazija Dailes teātrī”, kas veltīta Dailes teātra simtgadei Raiņa un Aspazijas vasarnīcā, organizēt zinātniskos lasījumus;
 - “Jaunās Valsts kultūrpolitikas veidošana un rakstnieki Andrejs Upīts, Jānis Akuraters un Rainis. 1919.–1920. gads” Raiņa un Aspazijas vasarnīcā;
 - pastāvīgās izstāde/ekspozīcijas paplašināšanas projekts “Starp dzejoļiem” Ojāra Vācieša muzejā;
 - “Tadenava. Pliekšāni” Raiņa muzejā Tadenava.
- Raiņa muzeja “Jasmuiža” centrālās ēkas atjaunošanas un jaunas ekspozīcijas izveides virzība;
- izstrādāt dizaina un tehnisko projektu izstādes “Piecdesmit Rozentāla zīmējumi” iekārtošanai Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzejā;
- muzejpedagoģiskā piedāvājuma piemērošana vadīšanai tiešsaistē un jauna piedāvājuma izveide attālinātai, patstāvīgai apgūšanai dažādām vecuma grupām;
- zinātniskie lasījumi, pasākumu cikli tiešsaistē par sabiedrībai aktuālām tēmām apvienības muzejos to pilnvarojuma kompetencē;
- Personību stāstu vietnes izveide www.memorialiemuzeji.lv;

- īstenot muzeju apvienības līdzdalību valsts nozīmes kultūras notikumos:
 - realizēts starptautiskas nozīmes projekts – sadarbībā ar Kaļiņingradas apgabala vēstures un mākslas muzeju iekārtota tā sagatavotā izstāde “Donelaitis un viņa laiks”, papildināta ar oriģinālmateriāliem no Latvijas atmiņas institūciju kolekcijām par Donelaiša poēmas “Gadalaiki” tulkošanas vēsturi Latvijā;
 - publiskots vairāku gadu pētniecības rezultāts – UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālajā reģistrā iekļautās Raiņa un Aspazijas savstarpējās sarakstes daļa (1906–1911), t.sk. zinātniskais aparāts un komentāri, publicējot tīmekļvietnē www.memorialiemuzeji.lv.

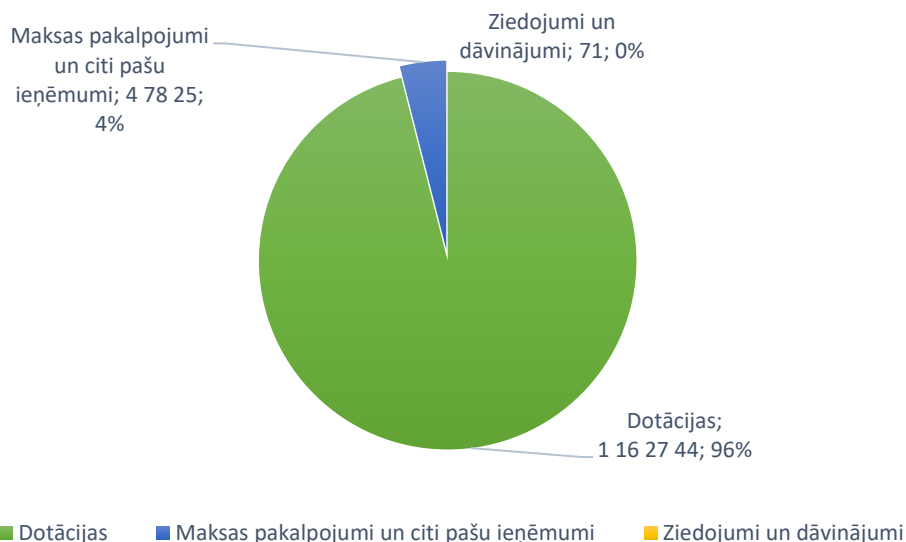
2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1.Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (eiro) 2020. gadā

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 027 931	1 235 329	1 209 140
1.1.	dotācijas	963 244	1 170 568	1 162 744
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	50 787	45 000	26 635
1.3.	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu atlikums gada sākumā	12 245	19 690	19 690
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	155	71	71
1.5.	Transferti	1 500	0	0
2	Izdevumi (kopā)	1 006 887	1 235 258	1 209 069
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	998 213	1 126 837	1 100 648
2.1.1.	kārtējie izdevumi	998 213	1 126 837	1 100 648
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	8 674	108 421	108 421

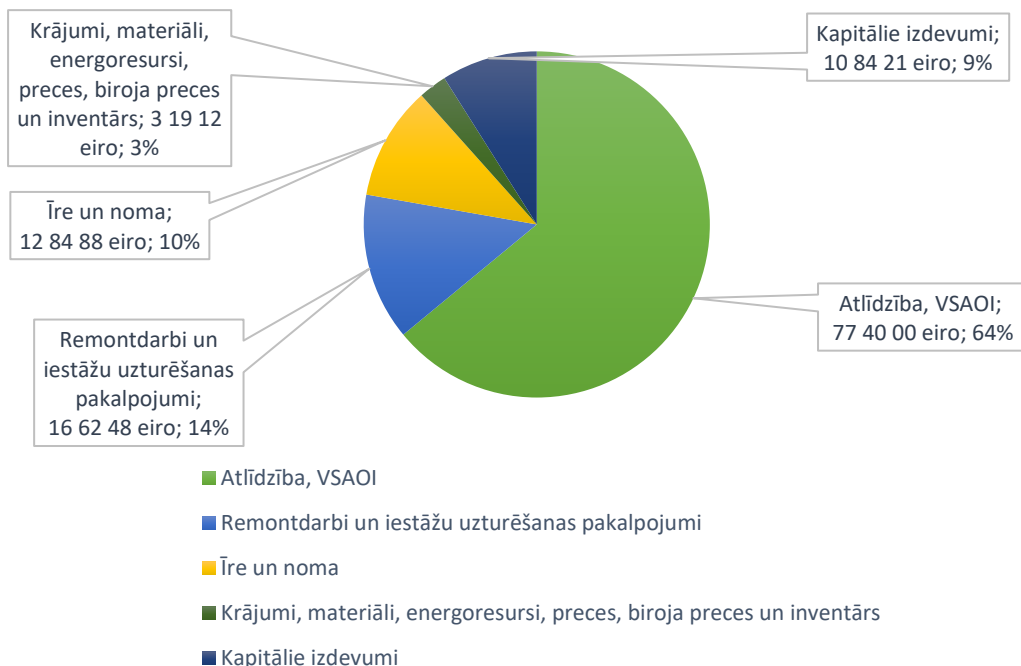
MMA ieņēmumu struktūra 2020. gadā (eiro)

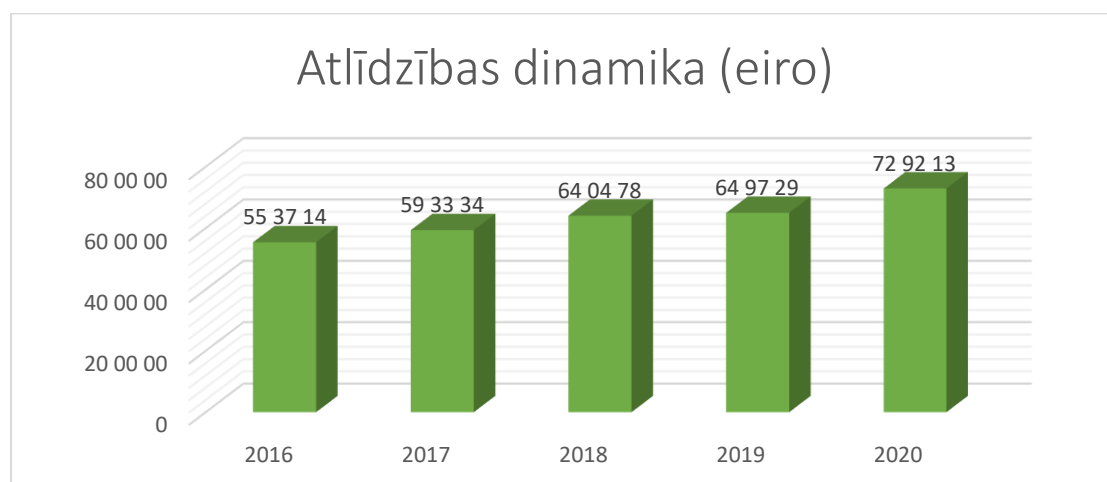
2020. gadā iestādes darbību būtiski ietekmēja koronavīrusa *Covid-19* pandēmija un tās ierobežošanas pasākumi. Muzeji apmeklētājiem bija slēgti no 13. marta līdz 22. maijam un no 21. decembra līdz gada beigām. Arī laikā, kad muzeji bija atvērti apmeklētājiem, darbs tika organizēts saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” un to grozījumu aktuālajām prasībām, palielinot vai samazinot muzeju pieejamību.

Uz laiku slēgtie muzeji un epidemioloģiskie ierobežojumi rezultējās pašu ieņēmumu kritumā gandrīz par 48% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

MMA izdevumu struktūra 2020. gadā (eiro)

No kārtējiem izdevumiem lielāko daļu sastāda ar atlīdzību saistītie izdevumi, t.sk. ar atalgojumu saistītie izdevumi – 588 061 *euro*. Atbilstoši MK 2019. gada 17. septembra sēdē atbalstītā prioritārā pasākuma “Atalgojuma celšana kultūras nozarēs nodarbinātajiem” izpildi un papildus piešķirtajam finansējumam 2020. gadā, kā arī, pamatojoties uz likumu “Par valsts budžetu 2020. gadam” ar 2020. gada 1. janvāri, palielināta amatalga muzeja speciālistiem, neliels pieaugums arī atbalsta funkciju veicējiem. Vidējais atalgojums uz 1 slodzi mēnesī pirms nodokļu nomaksas bija 799 *euro*, speciālistiem (t.sk. muzeju vadītājiem) – 949 *euro*, kas ir mazāks nekā 2020. gadā valstī aprēķinātā strādājošo vidējā darba samaksa mēnesī pirms nodokļu nomaksas: 1143 *euro*, būtiski atpaliekot no vispārējās valdības sektorā strādājošo vidējās darba samaksas 1194 *euro* (pēc CSP datiem).

MMA 2020. gadā tika piešķirti papildus finanšu līdzekļi no šādām programmām un apakšprogrammām:

- 1) Valsts kultūrkapitāla fonda programmām un projektu konkursiem, t.sk. no programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”:
 - Dzejas dienas Tadenavā, Raiņa muzejs “Tadenava” (600 eiro);
 - Dzejas dienas Jasmuižā, Raiņa muzejs “Jasmuiža” (240 eiro);
 - Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzeja halles vēsturisko durvju restaurācija (3000 eiro);
 - Ojāra Vācieša muzeja gaitenā griestu izpēte (900 eiro);
 - Personību stāstu vietnes izveide (12 000 eiro);
 - Jaņa Rozentāla bibliotēkas grāmatu restaurācija (2 700 eiro);
 - Izstāde “Rainis un Aspazija Dailes teātrī” un zinātniskie lasījumi Raiņa un Aspazijas vasarnīcā (5 000 eiro).
- 2) Kultūras ministrijas valsts budžeta programmā 21.00.00 “Kultūras mantojums” muzeju atbalstam paredzēto finanšu līdzekļu sadales konkursā iegūts finansējums un īstenoti šādi muzeja piedāvājuma attīstības projekti – 20 328 eiro:
 - “Piecdesmit Rozentāla zīmējumi” dizaina meta izstrādei Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzejā (1 750 eiro);
 - Ojāra Vācieša muzeja ekspozīcijas paplašināšanai/izstādei “Starp dzejoļiem” (12 578 eiro);
 - Projekta “Brīvība. 1920.” divu aktivitāšu – izstādes un zinātnisko lasījumu Raiņa un Aspazijas vasarnīcā – īstenošanai (2 000 eiro);

- Izstādes “Jānis Akuraters – portrets gleznā, fotogrāfijā un tekstā” kataloga izveidei (4 000 eiro).
- 3) Kultūras ministrijas programmas “Kultūras projekti un investīcijas”, apakšprogramma “Kultūras pasākumi, sadarbības līgumi un programmas”:
- Rakstnieces R. Ezeras jubilejai veltītas kultūras programmas nodrošināšanai 2020. gada maijā (10 000 eiro).
- 4) Kultūras ministrijas piešķirtie līdzekļi neparedzētiem gadījumiem:
- Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmes uz kultūras nozari mazināšanai, darbinieku atlīdzības izmaksu nodrošināšanai (29 001 eiro);

Muzeju darbības un uz apmeklētāju orientētas attīstības nodrošināšanai, kā arī Nacionālā muzeju krājuma priekšmetu restaurācijai speciālisti, sadarbojoties ar nevalstiskajām organizācijām, projektu konkursos piesaistīja 9 012 eiro.

2.2. Iestādes darbības rezultāti

MMA darbs pārskata gadā tika veikts iespēju robežās atbilstoši Vidēja termiņa darbības un attīstības stratēģijai un pieejamiem resursiem, nosakot prioritātes un rezultātīvos rādītājus. 2020. gada darbu plānu ir ietekmējusi COVID pandēmija un epidemioloģiskie ierobežojumi.

2.2.1. Vadības un organizatoriskā darba prioritātes un veiktie uzdevumi:

- veikta MMA muzeju darbības organizēšana saskaņā ar tiešās valsts pārvaldes iestādes darbības modeli, aktualizēti iekšējie normatīvie akti – MMA iekšējie informācijas sistēmas drošības un lietošanas noteikumi, elektronisko dokumentu aprites un glabāšanas nolikums un Zinātniskās padomes nolikums u.c.;
- diskutētas, formulētas un publicētas MMA vērtības;
- izveidots MMA Zoom konts, lai sekmīgi īstenotu tiešsaistes pasākumus gan organizācijas iekšējās komunikācijas jomā, gan darbā ar apmeklētājiem;
- atbilstošo Ilgtspējīgas attīstības mērķim nr. 12 “Atbildīgs patēriņš” un nr. 13 “Planētas aizsardzība” tika uzsākta makulatūras vākšana, un muzejos izvietoti bateriju savākšanas konteineri;
- darba organizācijā tika ieviestas izmaiņas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” un to grozījumu aktuālajām prasībām, palielinot vai samazinot muzeju pieejamību, organizējot darbu MMA struktūrvienībās.
- muzejos uz laiku tika ieviesta apmeklētāju reģistrēšanas sistēma, ko izstrādāja *Mobilly*, projekta pasūtītājs un vadītājs bija Kultūras informācijas sistēmu centrs.

2.2.2. Krājuma darbs

Memoriālo muzeju apvienībai ir divi krājumi – Ojāra Vācieša muzeja krājums un Andreja Upīša memoriālā muzeja krājums. Pārējo MMA struktūrvienību kolekcijas atrodas Rakstniecības un mūzikas muzeja valdījumā, jo, īstenojot Rakstniecības, teātra un mūzikas muzeja reorganizāciju un izveidojot Memoriālo muzeju apvienību, tika

saglabāts vienots Rakstniecības, teātra un mūzikas materiālu krājums Rakstniecības un mūzikas muzeja (turpmāk – RMM) sastāvā. Institūciju sadarbību nosaka Sadarbības līgums, kurš definē kolekciju papildināšanas, materiālu deponēšanas ekspozīcijām un izstādēm kārtību. Ir izveidota MMA un RMM apvienotā Krājuma komisija, kas izskata arī aktuālos sadarbības jautājumus.

Ojāra Vācieša muzeja krājums

Ojāra Vācieša muzeja krājumā pārskata gadā glabājas 22 400 vienības, t.sk. pamatkrājumā 16 706 vienības. Kopējais jauniegūto vienību skaits – 155, t.sk. pamatkrājuma vienību skaits 110, saņemtas kā dāvinājums.

Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā kopā ir ievadītas 3 787 vienības, no tām pārskata gadā 222 vienības.

Uz 2020. gada 1. janvāri finansiāli novērtētas 13 263 vienību jeb 59% no krājuma vienību kopskaita, pārskata gadā finansiāli novērtētas 327 vienības.

Pārskata periodā eksponētas 2 435 pamatkrājuma vienības, pamatekspozīcijā izmantotas 2 394 pamatkrājuma vienības, izstādēs muzejā – 41 pamatkrājuma vienība, pētnieciskajam darbam muzeja krātuvē – 2 256 (331 izmantoja muzeja darbinieki, 1925 ārpusmuzeja lietotāji).

Krājumā tiek turpināta krājuma priekšmetu esības pārbaude, pārskata gadā tā ir veikta 722 vienībām, no tām nevienai nav konstatēti būtiski bojājumi.

Ekspresizstādē “Akmeņu valoda” eksponēja 14 pamatkrājuma vienību un izstādē “Viņi un sirdsapziņa. M. Čaklais un O. Vācietis” – 27 pamatkrājuma vienības.

Andreja Upīša memoriālā muzeja krājums

Andreja Upīša memoriālā muzeja krājumā pārskata gadā glabājas 33 793 vienības, t.sk. pamatkrājumā 31 390 vienības.

Uz 2020. gada 1. janvāri finansiāli novērtētas 16 421 vienības jeb 49% no krājuma vienību kopskaita.

Krājumā tiek turpināta krājuma priekšmetu esības pārbaude, pārskata gadā tā ir veikta 1 632 vienībām.

Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā ir ievadītas 26 488 vienības jeb 78% no kopējā vienību skaita.

Pārskata periodā eksponētas 7 733 pamatkrājuma vienības, pamatekspozīcijā izmantotas 7 782 vienības (no tām 7 699 pamatkrājuma vienības), izstādēs muzejā – 27 pamatkrājuma vienības, pētnieciskajam darbam muzeja krātuvē – 2 347, izmantoja muzeja darbinieki.

Muzejs ir deponējis 2 vienības (iespieddarbus) Raiņa un Aspazijas vasarnīcai.

Ārpus muzeja izstādē Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeja jaunajā ekspozīcijā “Padomju gadi” eksponētas 7 krājuma vienības.

Pārskata gadā Andreja Upīša memoriālmājā Skrīveros eksponēto pamatkrājuma vienību skaits ir 130, pamatekspozīcijās izmantotas 104 vienības (no tām 96 –

pamatkrājuma vienības), izstādēs muzejā “Ratos kopā ar Brīviņa kungu” un “Olga un Andrejs – 115” – 36 (no tām 34 pamatkrājuma vienības).

2020. gadā restaurēti 2 galdiņi un 1 gaismeklis.

Citos MMA muzejos

Pārskata gadā veikta restaurācija 39 grāmatām un periodiskajiem izdevumiem no Jaņa Rozentāla bibliotēkas un saņemti dāvinājumi – papildinājumi J. Rozentāla kolekcijai (11 priekšmeti).

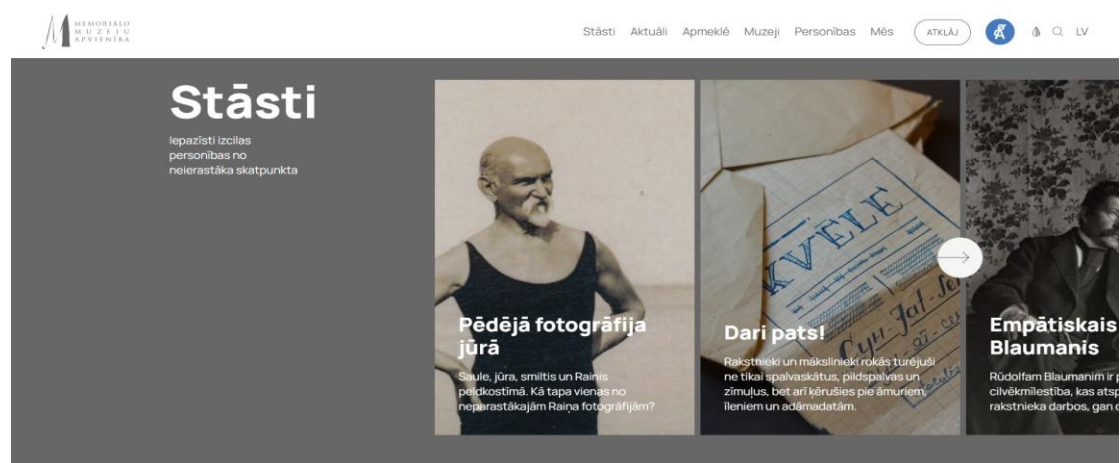
Raiņa muzejs “Jasmuiža” 2020. gadā Rakstniecības un mūzikas muzeja krājumam ieguvis jaunas 2 vienības – keramikas priekšmetus.

Raiņa un Aspazijas mājas Raiņa un Aspazijas bibliotēkā ir veikti digitalizācijas darbi 508 vienībām (980 lpp., 40,6 GB apjoms). Pārskata gadā izsniegtas 34 bibliotēkas vienības pētniecībai un 2 vienības izstādei “Rainis un Aspazija Dailes teātrī” Raiņa Aspazijas vasarnīcā un 5 vienības izstādei “Negaidīti priekšmeti Raiņa un Aspazijas bibliotēkā” Raiņa muzejā Jasmuižā.

2.2.3. Pētniecības darbs

MMA pētnieciskā darba stratēģiju un izstāžu politiku nosaka Zinātniskā padome. Pārskata gadā paveiktais:

- **Publikācijas.** Nacionālā muzeju krājuma priekšmetu un ar to izpētes rezultātu publicēšana: Raiņa un Aspazijas savstarpējā sarakste (1906–1911) ar zinātnisko aparātu un komentāriem; kataloga “Jāņa Akuratera portreti gleznās, grafikā, tēlniecībā, fotogrāfijās un tekstā” sagatavošana publicēšanai; digitālās izstādes “Aspazijas atklātnes” un personību stāstu sagatavošana publicēšanai personību stāstu vietnē; muzeju profilos sociālajos tīklos ievietotas 150 pētnieciska rakstura publikācijas muzeju kompetences jomā;

- **Zinātniskie lasījumi un sarunu cikli.** Pētnieciskā darba rezultātu publicēšana, organizējot zinātniskos lasījumus “Rainis “Uguns un nakts”” Raiņa un Aspazijas mājā, “Jaunās Latvijas valsts kultūrpolitika” un “Rainis un Aspazija Dailes teātrī” Raiņa un Aspazijas vasarnīcā un sarunu ciklus –

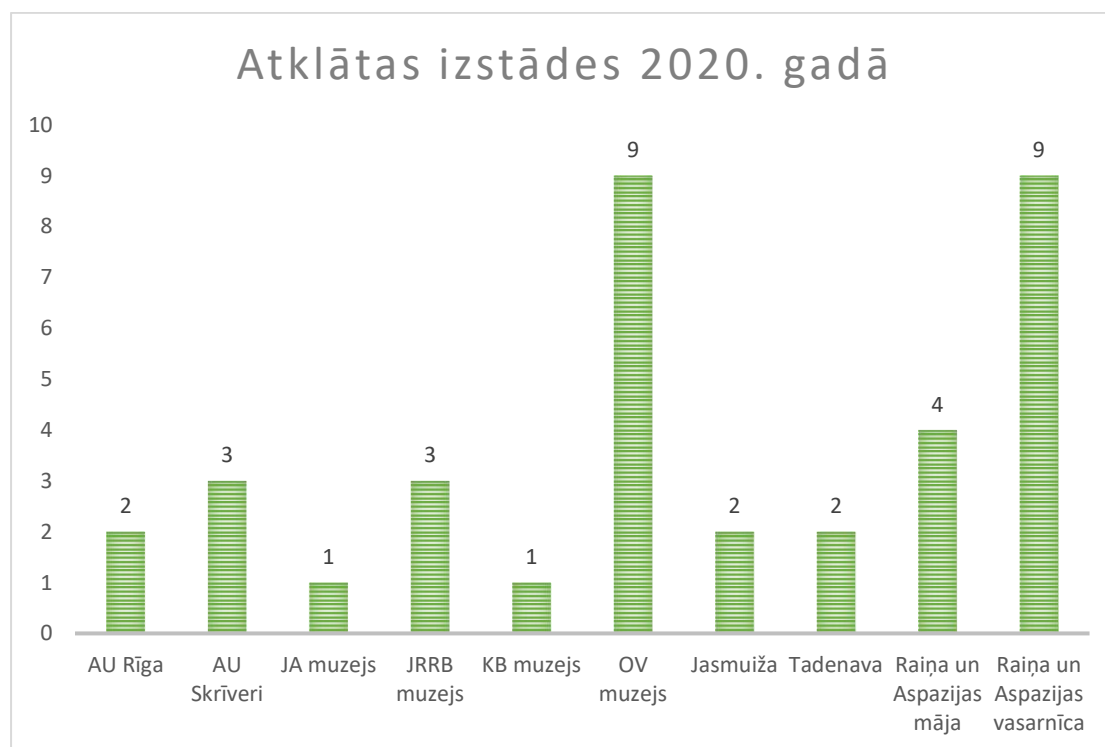
“Māksla Akurateru mājā” un “No autora pie lasītāja”, “Liktenīgā” J. Akuratera muzejā, sarunu cikls “Vācietis un laiks” O. Vācieša muzejā, kā arī vairākas tiešsaistes lekcijas *Facebook* tiešsaistēs;

- **Izstādes.** Pārskata gadā ir strādāts pie vairākām pētnieciska rakstura izstādēm (skat. sadaļu 2.2.4.)

Pandēmijas situācija un epidemioloģiskās drošības pasākumi iespaidoja pētniecības darba norisi – Rakstniecības un mūzikas muzeja krātuve (tur glabājas sešu MMA pārstāvēto personību un saistītās kolekcijas) bija slēgta pētniekiem kopš 2019. gada novembra, pēc pārcelšanās uz Krātuļu kompleksu Pulka ielā tika atvērta tikai 2020. gada oktobrī ar stipri ierobežotu fizisko pieejamību. Tomēr MMA speciālisti 2020. gadā izstrādājuši un nolasījuši 8 referātus, dažādu institūciju izdevumos, apvienības vai muzeju mājaslapās un sociālajos kontos publicēts 31 pētniecisks raksts.

2.2.4. Ekspozīcijas un izstādes

MMA muzejos tika atklātas 36 izstādes, līderis izstāžu skaita ziņā pārskata gadā ir Ojāra Vācieša muzejs un Raiņa un Aspazijas vasarnīca.

Starp MMA izstādēm sevišķi izceļamas pētnieciskas izstādes:

- “Rainis un Aspazija Dailes teātrī” Raiņa un Aspazijas vasarnīcā, izstādi pavadīja 5 video stāsti, kas aizvien ir apskatāmi Memoriālo muzeju apvienības *YouTube* kanālā, un tā bija iespēja uzrunāt apmeklētājus arī laikā, kad muzeji bija slēgti fiziskam apmeklējumam;
- “Jaunās Valsts kultūrpolitikas tapšana un rakstnieki Andrejs Upīts, Jānis Akuraters un Rainis. 1919. –1920. gads” Raiņa un Aspazijas vasarnīcā;
- “Tadenava. Pliekšāni” Raiņa muzejā Tadenava;
- “Viņi un sirdsapziņa. Māris Čaklais, Ludmila Azarova un Ojārs Vācietis” Ojāra Vācieša muzejā;

Krišjāņa Barona muzejā tika atklāta izstāde, sabiedrības iesaistes projekts “Barons stiklā”, kur jaunieši pedagogu uzraudzībā stiklā, mākslas darbā attēloja kādu no Barona muzeja ekspozīcijā aplūkojamiem Baronam reiz piederējušiem priekšmetiem. Pašus jauniešu darinājumus varēja aplūkot foto uzņēmumos *Facebook* vietnē.

Ojāra Vācieša muzejā izveidota jauna pastāvīgā ekspozīcija-izstāde “Starp dzejoļiem”, kas atklāj Ojāra Vācieša interešu daudzveidību un poētismu, padara plašāk pieejamas Ojāra Vācieša krājumā esošās kolekcijas, kā arī izstādei ir sasaiste ar Instagram kontu kritiķis_jēkabs, kas ir ekspozīcijas paplašinājums – aicinājums doties pastaigā ar foto orientēšanos pa tuvējo apkārtni.

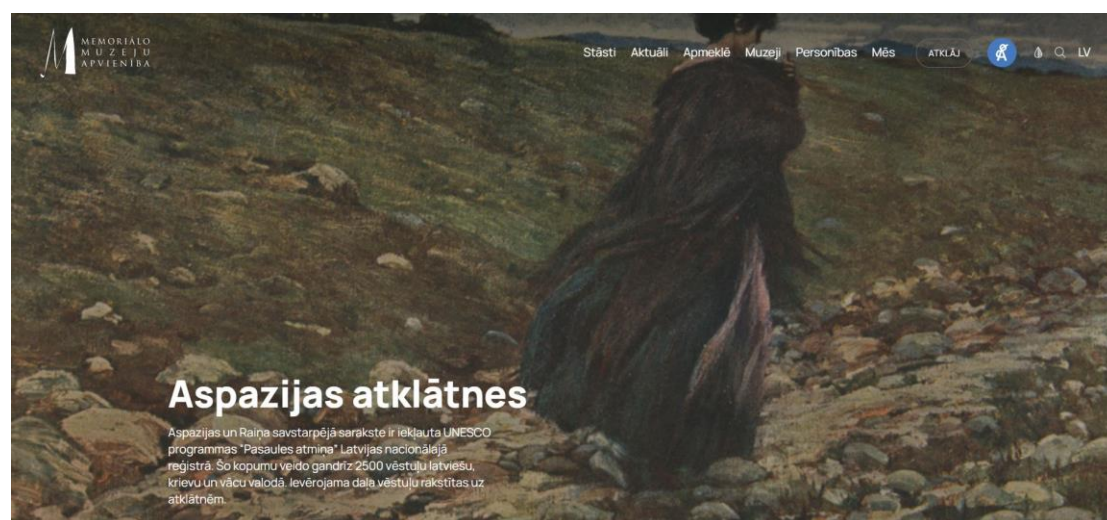
Ārpus muzeja Krišjāņa Barona muzeja izstāde “Ekspedīciju laboratorija (Ceļā pie tautasdziesmas)” Liepājas Latviešu biedrībā, Ojāra Vācieša muzeja izstāde “Viņi un sirdsapziņa. Māris Čaklais, Ludmila Azarova un Ojārs Vācietis” Saldus bibliotēkā, Andreja Upīša muzeja izstāde “Divreiz rakstīta grāmata ekspozīcijā “Padomju gadi”” Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejā.

Pandēmijas dēļ nebija iespējams īstenot plānotos starptautiskās sadarbības projektus, izņēmums – 3. martā Raiņa un Aspazijas vasarnīcā tika atklāta Kaļiņingradas apgabala vēstures un mākslas muzeja izstāde “Donelaitis un viņa laiks”.

Atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības 17. mērķim par sadarbības veicināšanu mērķu sasniegšanai un 5. mērķim par dzimumu līdztiesību pārskata gadā tika īstenota izstāde “Sieviete bez īpašībām” sadarbībā ar biedrību “LAUKKU”.

Pārskata gadā tika īstenoti arī vairāki starpdisciplināri projekti, izstādes: “Rezerves dzeja. Žebers” Raiņa un Aspazijas mājā, Aivara Eipura un Petras Derkins “Latvija. Tik un tā” Raiņa un Aspazijas mājā, Aspazijas personības un dzejas inspirēta Ievas Baumgartes un Jura Kļavas netradicionālās mākslas tehnikās radītā izstāde “Gaisma. Skatiens. Aspazija”; grafikas darbu izstāde “Laimes lācis” (sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmijas Vizuālās mākslas nodaļas pasniedzējiem un studentiem) A. Upīša memoriālajā muzejā.

Pārskata gadā jaunizveidotajā personību stāstu vietnē www.memorialiemuzeji.lv tika publicēta arī pirmā digitālā izstāde “Aspazijas atklātnes”.

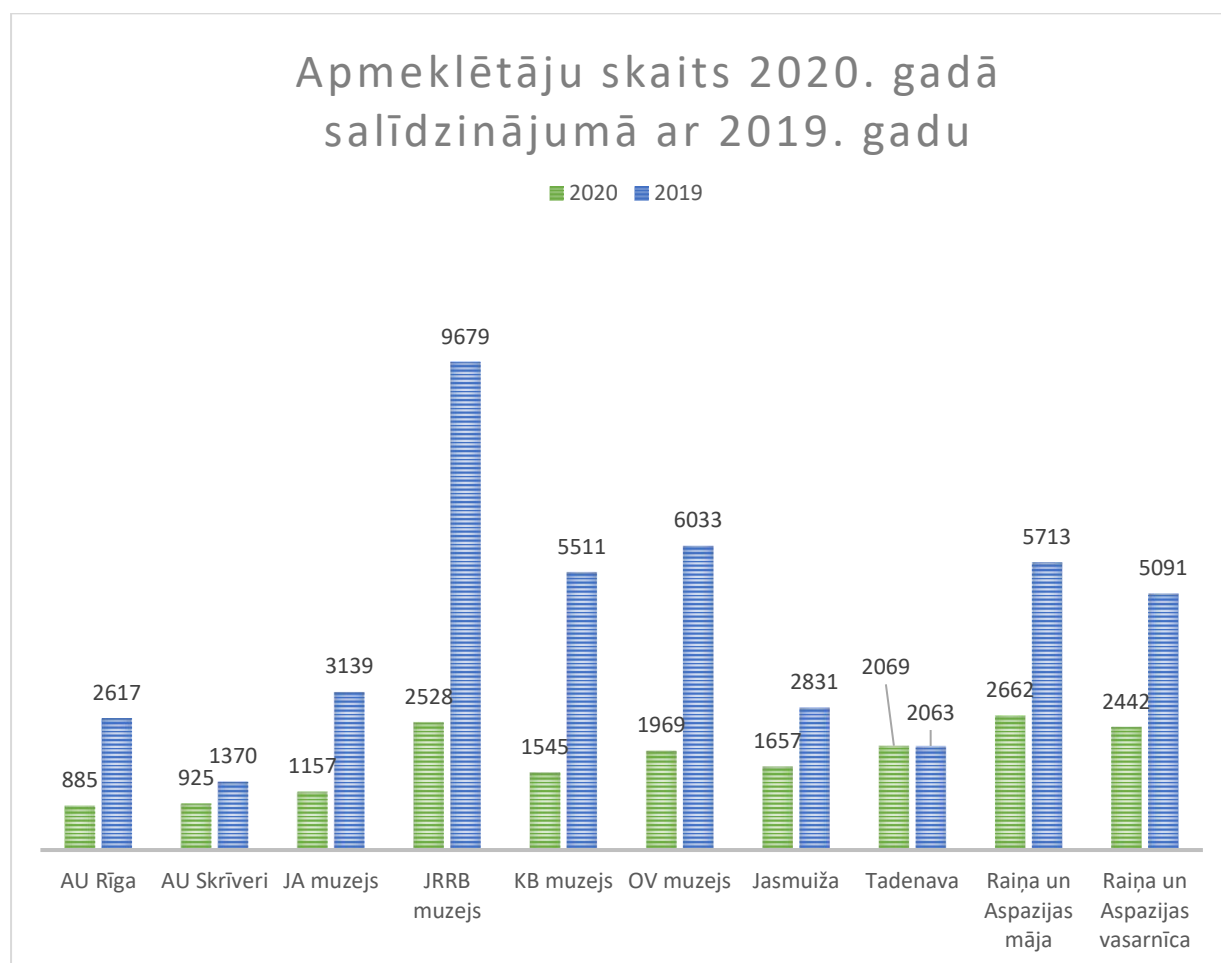

2.2.5. Darbs ar apmeklētājiem, muzeju izglītojošās programmas un realizētie projekti

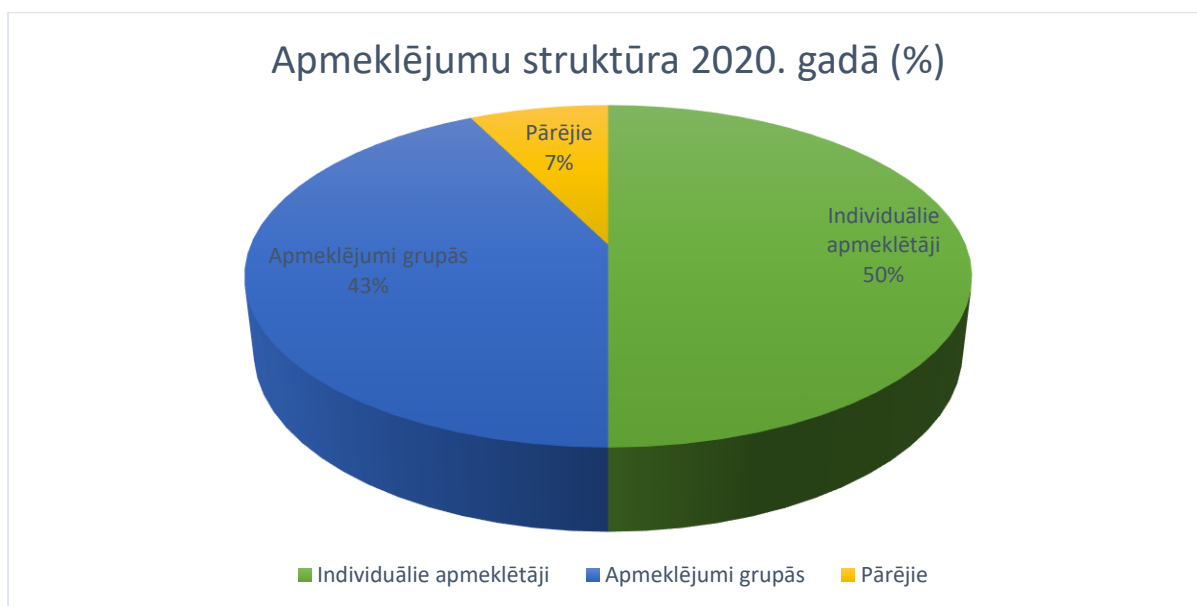
2020. gadā iestādes darbību būtiski ietekmēja jaunā koronavīrusa *Covid-19* pandēmija un tās ierobežošanas pasākumi. Muzeji apmeklētājiem bija slēgti no 13. marta līdz 22. maijam un no 21. decembra līdz gada beigām. Arī laikā, kad muzeji bija atvērti apmeklētājiem, darbs tika organizēts saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” un to grozījumu aktuālajām prasībām, palielinot vai samazinot muzeju pieejamību.

2020. gadā netika organizēta Starptautiskā Muzeju nakts un vairāki tradicionāli plaši apmeklēti pasākumi, daļa apvienības muzeju ir iekārtoti memoriālajos dzīvokļos, kuru vienas telpas platība neatbilda nepieciešamajai kapacitātei drošai pasākumu īstenošanai.

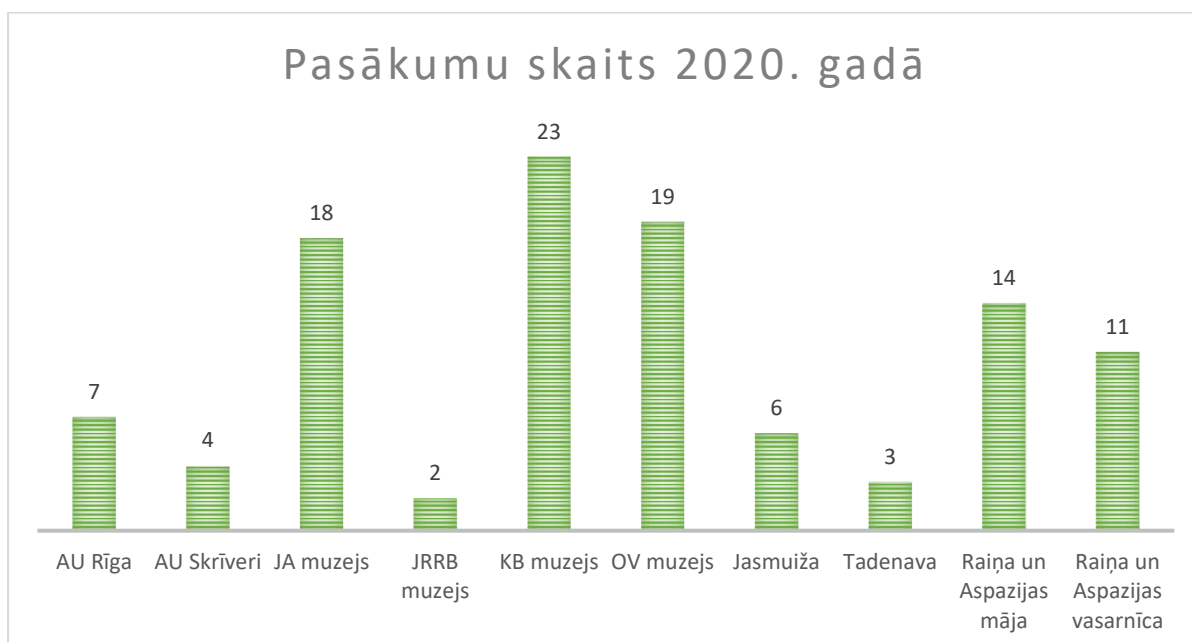
Ierobežojumi ievērojami samazināja apmeklētāju skaitu – vairāk nekā uz pusi salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājās organizēto apmeklējumu skaits grupās, gandrīz četras reizes samazinājās skolas apmeklējumu skaits, organizēto pasākumu skaits saruka divas reizes un ārvalstu tūristu apmeklējums samazinājās četras reizes.

MMA muzejos 50% no kopējā apmeklējumu skaita sastādīja individuālie apmeklētāji.

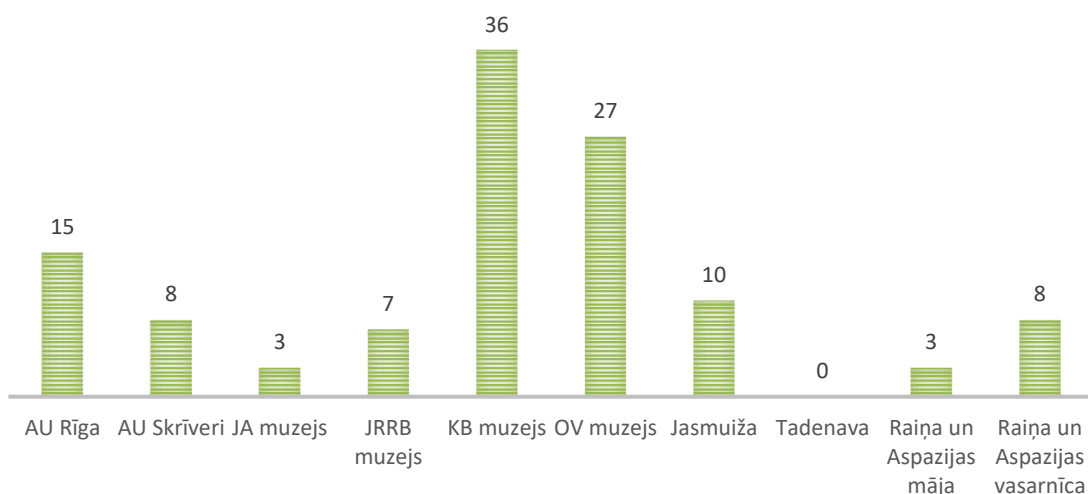
Apvienības muzeju organizēto pasākumu skaits sarucis no 211 pasākumiem 2019. gadā uz 107 norisēm 2020. gadā, parādoties jaunai pasākumu norises formai – pasākumiem tiešsaistē.

Visplašākais tematisko pasākumu klāsts ir Krišjāņa Barona muzejā, 2020. gadā piedāvājot apmeklēt 23 pasākumus, otro un trešo vietu pasākuma skaita ziņā ieņem O. Vācieša un J. Akuratera muzejs.

Īpaši var izcelt sarīkojumu ciklus: “Māksla Akurateru mājā”, “No autora pie lasītāja”, “Liktenīgā” J. Akuratera muzejā un sarunu ciklu “Vācietis un laiks” O. Vācieša muzejā un K. Barona muzeja piedāvājumu skolēnu brīvlaikos: “Oma atkal labā omā”, “Aktīvā parkotava”, “Barontēva azotē”.

Muzejpedagoģisko norišu skaits formālās izglītības ietvaros 2020. gadā

MMA muzejos tika novadītas 117 muzejpedagoģiskās nodarbības formālās izglītības ietvaros un 38 mūžizglītības ietvaros.

Attālinātā formātā Zoom platformā tika uzsākts īstenot Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzeja mūžizglītības programma “30 000 gadu 80 stundās. Mākslas vēstures lekciju cikls”, savukārt MMA mājaslapā tika izveidota atsevišķa sadaļa, kurā skolotājiem bija pieejami mācību materiāli un uzdevumu lapas skolēniem attālinātai lietošanai, kuras izstrādāja K. Barona muzeja, Raiņa un Aspazijas vasarnīcas, Raiņa un Aspazijas mājas un Ojāra Vācieša muzeja muzejpedagoģi.

Vēl bez no jauna izstrādātiem mācību materiāliem attālinātai lietošanai, pārskata gadā ir izstrādāta jauna muzejpedagoģiskā programma “Romāns ar zeltu” A. Upīša memoriālajā muzejā, orientēšanās spēle pilsētvidē “K. Barons, I. Ziedonis un folklorā”.

MMA muzejos pārskata gadā novadītas 621 ekskursijas.

2.2.6. Nozīmīgākie saimnieciskie darbi

- veikts krāsns remonts Ojāra Vācieša muzejā (izmaksas: 7 225 eiro);
- krāsns pārbūve, sildmūra un pavarda remonts Andreja Upīša memoriālmājā (izmaksas: 12 588 eiro);
- ierīkota jauna ugunsdrošības un tehniskās apsardzes signalizācijas sistēma Andreja Upīša memoriālajā dzīvoklī un memoriālmājā (kopējās izmaksas: 3 317 eiro);
- iegādāts gaisa susinātājs mitruma stabilizēšanai Andreja Upīša memoriālmājā (izmaksas: 499 eiro), gaisa mitrinātājs Ojāra Vācieša muzeja krātuvei (izmaksas: 240 eiro);
- atjaunots žogs gar Daugavas ielu un Amatnieku parku (izmaksas: 16 918 eiro) un veikti koku kopšanas pasākumi (izmaksas: 2 057 eiro) Andreja Upīša memoriālmājā Skrīveros;

- sadarbībā ar valsts akciju sabiedrību “Valsts nekustamie īpašumi” (turpmāk – VNĪ) veikti neatliekami pasākumi īpašumu uzturēšanā:
- Raiņa muzejā “Jasmuiža” turpināta muzeja galvenās ēkas jeb bijušās muižas pārvaldnieka mājas atjaunošana: veikta tehniskā apsekošana (izmaksas no MMA budžeta: 5 430 eiro), ar VNĪ piesaistītu finansējumu īstenots pamatu remonts un siltināšana, trošu tilta pār Jašas upi pamatu stiprināšana; realizējot Kultūras ministrijas MMA deleģēto uzdevumu “neatliekamo remontdarbu veikšana Raiņa muzejā „Jasmuiža” (Aizkalnes pagasts, Preiļu novads), bij. muižas pārvaldnieka ēkā” (finansējums: 75 800 *euro*), noslēgts līgums ar VNĪ par būves tehniskās apsekošanas slēdzienā norādīto neatliekami veicamo darbu īstenošanu;
- Raiņa un Aspazijas mājā: dēļu grīdas remonts 1. stāvā, ēkas cokola daļas remonts un apdares atjaunošana (izmaksas: 8 742 eiro);
- Raiņa un Aspazijas vasarnīcā: hidroizolācijas ierīkošana, apmetuma atjaunošana un fasādes krāsošana (izmaksas: 9 966 eiro);
- Raiņa muzejā “Tadenava”: ēku defektu un ēku fasāžu kosmētiskais remonts, koku kopšanas pasākumi (izmaksas: 7 197 eiro);
- Jāņa Akuratera muzejā: veikts žoga remonts gar O. Vācieša ielu (no īpašuma uzkrājumu fonda); nomainīta nekvalitatīvi uzliktā, mitruma bojātā balkona koka apmale, salaboti vārti, veikti koku kopšanas pasākumi (izmaksas: 1 918 eiro).

2.3. Pakalpojumi un uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

2.3.1. Bezmaksas pakalpojumi

Bezmaksas ieeja ekspozīcijās un izstādēs:

- invalīdiem un viņus pavadošajām personām;
- sociālās aprūpes centru iemītniekiem;
- muzeju darbiniekiem; ICOM biedriem, ICOMOS biedriem;
- Latvijas Kultūras akadēmijas Muzeju un kultūras mantojuma studiju programmas un Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Baltu filoloģijas studiju programmas studentiem;
- Latvijas mākslas profesionālās vidējās izglītības iestāžu izglītojamiem un Latvijas Mākslas akadēmijas studentiem Jāņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzejā;
- bērnu namu, internātskolu un speciālo skolu audzēkņiem;
- pirmsskolas vecuma bērniem;
- skolotājam vai audzinātājam, kas pavada audzēkņu grupu.

MMA muzejus ir iespējams apmeklēt bez maksas Starptautiskajā muzeju dienā un Muzeju naktī, muzeja pārstāvētās personības dzimšanas dienā, kā arī katra mēneša pēdējā sestdienā, tādējādi padarot tos vēl pieejamākus ikvienam interesentam.

2.3.2. Maksas pakalpojumi

MMA apmeklētājiem sniedz šādus pakalpojumus:

- pastāvīgo ekspozīciju un izstāžu piedāvājums;
- gida pakalpojumi;
- muzejpedagoģisko programmu izstrāde un vadīšana;
- lekciju, tematisko pasākumu izstrāde un vadīšana;
- konsultāciju, izziņu sniegšana;
- telpu noma;
- fotografēšanas, filmēšanas muzeja ekspozīcijās nodrošināšana.

Ojāra Vācieša muzejā un Andreja Upīša memoriālajā muzejā tiek nodrošināta muzeja krājuma pieejamība pētniecībai.

Ar visu muzeja piedāvājumu un pakalpojumu cenrādi var iepazīties MMA mājaslapā www.memorialiemuzeji.lv.

2.3.3. Darba laiks

MMA muzeju darba laiks:

- Jāņa Akuratera muzejs Ojāra Vācieša ielā 6a, Rīgā:

O, T, C, Pk, S – 11:00–18:00, Sv, P – slēgts

No 1. jūnija līdz 31. augustam trešdienās 12:00–19:00.

- Krišjāņa Barona muzejs K. Barona ielā 3, dz. 5, Rīgā:

T – 13:00–19:00, C, Pk, S, Sv – 11:00–18:00, P, O – slēgts

- Ojāra Vācieša muzejs Ojāra Vācieša ielā 19, Rīgā:

O, T, C, Pk, S – 10:00–17:00, P, Sv – slēgts

No 1. jūnija līdz 31. augustam trešdienās 12:00–19:00.

- Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzejs Alberta ielā 12, dz. 9, Rīgā:

T, C, Pk, S, Sv – 11:00–18:00, P, O – slēgts

No 1. jūnija līdz 31. augustam trešdienās 11:00–19:00.

- Andreja Upīša memoriālais muzejs:

Memoriālais dzīvoklis Rīgā Brīvības ielā 38, dz. 4, Rīgā,

O, T, C, Pk, S – 10:00–17:00, P, Sv – slēgts

No 1. jūnija līdz 31. augustam trešdienās 12:00–19:00.

Memoriālmāja ar dārzu Daugavas ielā 58, Skrīveros, Skrīveru novadā:

O, T, C, Pk, S – 10:00–17:00, P, Sv – slēgts

Muzejs atvērts vasaras sezonā: no 1. maija līdz 31. oktobrim.

- Raiņa un Aspazijas muzejs:

Raiņa un Aspazijas māja Baznīcas ielā 30, Rīgā

O, T, C, Pk, S – 10:00–17:00, P, Sv – slēgts

No 1. jūnija līdz 31. augustam trešdienās 12:00–19:00.

Raiņa un Aspazijas vasarnīca Jāņa Pliekšāna ielā 5/7, Jūrmalā

O, T, C, Pk, S – 10:00–17:00, P, Sv – slēgts

No 1. jūnija līdz 31. augustam trešdienās 12:00–19:00.

Raiņa muzejs „Tadenava” Dunavas pagastā, Jēkabpils novadā

T, C, Pk, S, Sv – 10:00–17:00, P, O – slēgts

Apmeklētājiem atvērts vasaras sezonā: no 1. maija līdz 31. oktobrim

Raiņa muzejs „Jasmuiža” Aizkalnē, Preiļu novadā:

T, C, Pk, S, Sv – 10:00–17:00, P, O – slēgts

Apmeklētājiem atvērts vasaras sezonā: no 1. maija līdz 31. oktobrim.

MMA muzeji pēc pieprasījuma un dažādu pasākumu laikā ir atvērti ārpus darba laika.

MMA muzejos informācija ir iegūstama latviešu, krievu un angļu valodā. Jaņa Rozentāla un Blaumaņa muzejā informācijas lapas ir 10 valodās – latviešu, krievu, angļu, vācu, franču, spāņu, zviedru, somu, itāliešu un igauņu. Ojāra Vācieša muzejā un Jāņa Akuratera muzejā ir pieejams audiogids 5 valodās – latviešu, krievu, vācu, franču, angļu. Raiņa un Aspazijas muzeja visās struktūrvienībās ir pieejams audiovizuālais gids latviešu, krievu, angļu, vācu un franču valodā.

Virknē muzeju pārskata periodā ir notikušas ekskursijas personām ar garīgās attīstības traucējumiem. Krišjāņa Barona muzejā sekmīgi īsteno muzejpedagoģiskās programmas bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem. Ojāra Vācieša muzeja audiogidā un Raiņa un Aspazijas muzeja audiovizuālajā gidā ir iekļauta sadaļa cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, piedāvājot nevis klausīties, bet lasīt informāciju.

MMA mājas lapa ir pieejama latviešu, krievu un angļu valodā un piemērota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām – redzes traucējumiem.

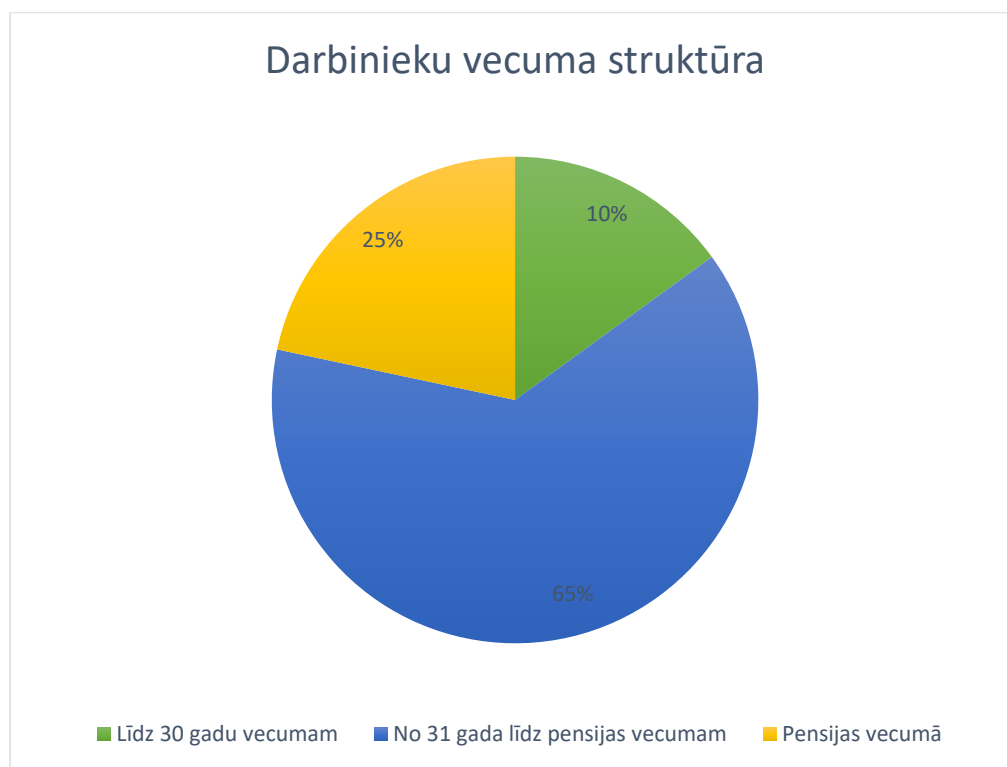
3. PERSONĀLS

2020. gadā Memoriālo muzeju apvienībā bija atvērtas 60 amatu vietas. Faktiskais vidējais darbinieku skaits MMA pārskata gadā ir 59, t.sk. 1 iestādes vadītājs (direktors), 6 struktūrvienību vadītāji, 1 struktūrvienības vadītāja vietnieks, 24 speciālisti un 27 atbalsta funkciju veicēji.

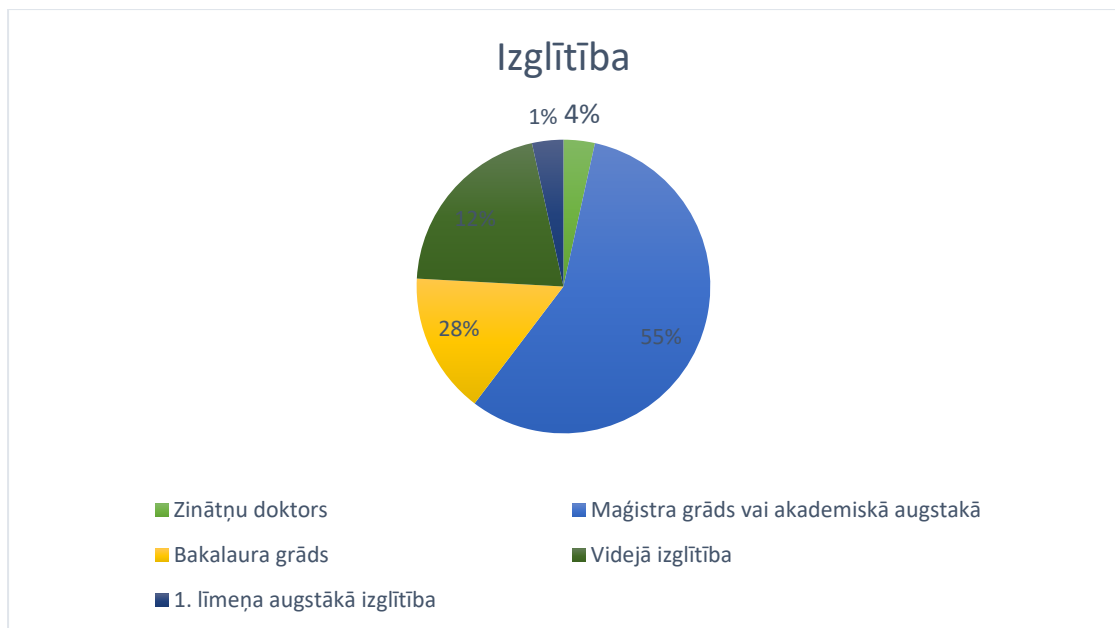
2020.gadā amata vietu struktūra MMA netika mainīta.

Vidējais atalgojums uz 1 slodzi mēnesī bija 799 eiro, speciālistiem (t.sk. muzeju vadītājiem) – 949 eiro.

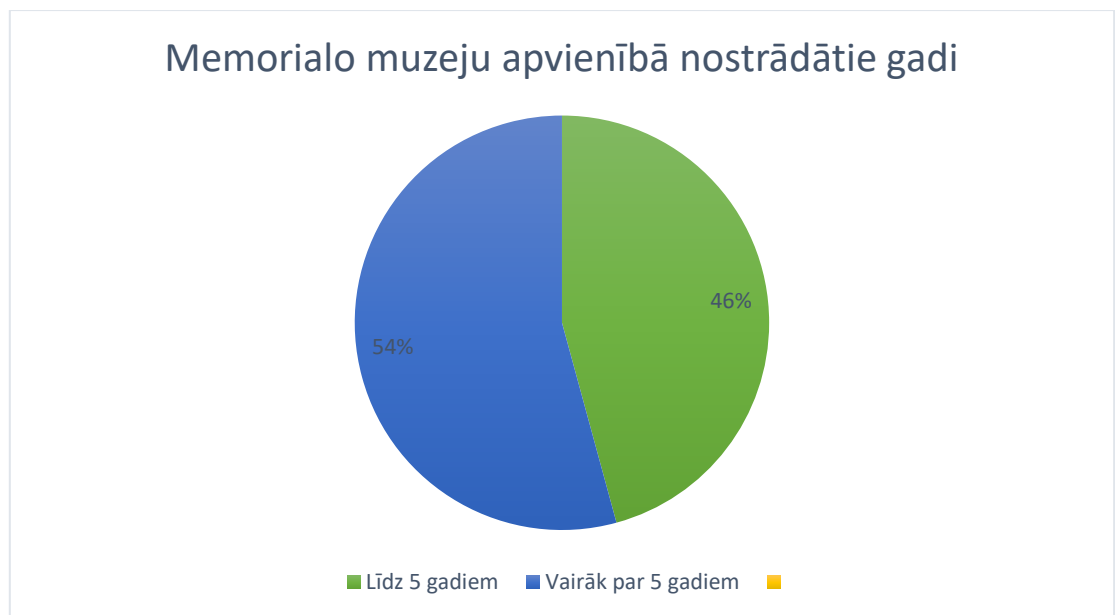
Darbinieku struktūras analīze pēc vecuma un dzimuma rāda, ka Memoriālo muzeju apvienībā pārsvarā strādā sievietes – 80% no visiem strādājošajiem. Arī muzeja speciālistu vidū saglabājas līdzīga proporcija. Darbinieki pārsvarā ir vecuma grupā no 31 gada līdz pensijas vecumam, 25% no strādājošajiem jau ir sasnieguši pensijas vecumu, 10% – līdz 31 gada vecumam.

MMA plānoti tiek nodrošinātas darbinieku profesionālās izaugsmes iespējas, sniedzot iespējas apmeklēt dažādus profesionālās kvalifikācijas celšanas kursus un seminārus/vebinārus. Darbinieki piedalījušies galvenokārt attālināti dažādos Latvijas Muzeju biedrības, Kultūras Akadēmijas tālākizglītībasursos, domnīcas *Creative museum* organizētos vebināros un muzeju profilam atbilstošās gan vietējās, gan starptautiskā mēroga tiešsaistes konferencēs.

MMA strādā 2 zinātņu doktori, 32 darbiniekiem ir maģistra grāds vai augstākā akadēmiskā izglītība, 11 – bakalaura grāds, diviem pirmā līmeņa augstākā izglītība un 10 darbiniekiem ir vidējā izglītība.

16 no MMA darbiniekiem muzeju nozarei ir veltījuši vairāk par divdesmit darba gadiem.

4.KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

2020. gadā, pielāgojoties pandēmijas apstākļiem un mainoties cilvēku paradumiem, mainījusies arī Memoriālo muzeju apvienības komunikēšana ar sabiedrību. Samazinoties pasākumu, koncertu, izstāžu un sarunu vakaru skaitam, 2020. gadā nozīmīgāku lomu ieņēma izglītojoši raksti par muzeju personībām un krājuma priekšmetiem, dažādas akcijas, konkursi un materiāli muzeja krājuma izzināšanai attālināti.

Laikā, kad muzeji slēgti, par galveno veidu sabiedrības sasniegšanai kļuva sociālie tīkli. Neilgi pēc muzeju slēgšanas martā muzeju speciālisti ieteica sociālajā tīklā *Facebook* muzeju personību romānus un lugas, stāstu un dzejoļu krājumus. Šāda akcija tika īstenota, lai aicinātu sabiedrību vērtīgāk piepildīt jauniegūto brīvo laiku, kas citkārt būtu pavadīts kādos klātienē kultūras pasākumos. Vairāki grāmatu ieteikumu ieraksti sociālajā tīklā *Facebook* izraisīja diskusijas, piemēram, sociālā tīkla lietotāji apsprieda un dalījās pieredzē par Andreja Upīša romāna “Zaļā zeme” lasīšanu.

Gan sociālajā tīklā *Facebook*, gan arī mājaslapā publicēti vairāki muzeju speciālistu pētnieciskie raksti, īpašu atsaucību guva Raiņa un Aspazijas mājas speciālistes Elvīras Blomas Aspazijas atklātņu pētniecības sērija, Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa muzeja speciālistu pētījumi, kā arī Andreja Upīša memoriālā muzeja speciālistu sagatavotās un publicētās A. Upīša ģimenes kalpones Alīdas Stepes atmiņas par ikdienas dzīvi Andreja Upīša mājās. Tie atklāja personīgāku skatu uz personībām – par viņu hobijiem, pārdzīvojumiem, ikdienas dzīvi un mājdzīvniekiem.

Lielu atsaucību guvušas muzeju izstrādās darba lapas skolēniem attālināto mācību laikā, ierakstiem *Facebook* sasniedzot aptuveni 40 tūkstošus sociālā tīkla lietotāju. Līdzās uzdevumu lapām tapušas arī video ekskursijas un muzeju speciālistu audio stāstījumi, lai attālināto mācību laikā ar skolēniem komunicētu vismaz digitālā veidā caur video un audio. Ņemot vērā, ka vairākas lapas izstrādās tematiski par dažādiem svētkiem, tās aktualizētas gadskārtu ieražu svētkos un Māmiņdienā. Interese par uzdevumu lapām vērojama arī mājaslapas apmeklējumu statistikā, kur redzams ievērojams apmeklētāju skaita pieaugums uzdevumu lapu publicēšanas laikā.

Lai aktualizētu muzeju kolekcijas neierastākā veidā, tika organizēta akcija “Personība mājās”, kurā gan muzeju darbinieki, kad sociālo tīklu lietotāji bija aicināti iejusties rakstnieku, mākslinieku un citu kultūras darbinieku “tēlos”, atainojot kādu personību fotogrāfiju. Iedvesma akcijai radās no Amsterdamas *Rijksmuseum* izaicinājuma “starp mākslu un karantīnu”. Attālināto mācību laikā šādā veidā esam spējuši iedvesmot arī skolas, jo vairākām klasēm personību fotogrāfiju atainošana ir bijis mājasdarbs. Arī ar šīm fotogrāfijām esam dalījušies sociālajā tīklā *Facebook*.

Sagaidot muzeju atkalatvēršanu 2020. gada maijā, katrs muzejs dalījās ar piecām muzeju pērlēm – lietām, kas ir unikālas un īpašas viņu kolekcijās un ekspozīcijās, kuras aicināja nākt skatīt klātienē.

Līdzās komunikēšanai sociālajos tīklos, muzeju speciālistu pētnieciskie raksti un citi sagatavotie materiāli publicēti gan MMA mājaslapā www.memorialiemuzeji.lv

(mājaslapas apmeklējumu skaits 48 245), gan arī atsevišķu MMA muzeju mājaslapās: www.aspazijarainis.lv; www.upisamuzejs.lv; www.baronamuzejs.lv; www.vaciesamuzejs.lv. Laikā, kad muzeji bija atvērti sabiedrībai, informācija par aktuālajiem notikumiem, pasākumiem un izstādēm mājaslapās tika regulāri papildināta un atjaunota.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, mazliet krities MMA mājaslapas apmeklētāju skaits. To var skaidrot ar diviem iemesliem: pirmkārt, muzeju speciālistu veidotās publikācijas, konkursi un akcijas norisinājās sociālajos tīklos, t.i., tuvāk pie apmeklētājiem; otrkārt, mājaslapa, tās dizains un funkcionalitāte jau bija novecojusi, un no septembra sākās mērķtiecīgs darbs pie jaunās mājaslapas izveides, kas arī tika atklāta 2021. gada sākumā; treškārt, muzeji trīs mēnešus bija slēgti apmeklētājiem, tāpēc mājaslapa netika izmantota kā informācijas platforma, kurā uzzināt par plānotajām aktivitātēm muzejos un citu aktuālo informāciju, plānojot muzeja apmeklējumu.

Lai sasniegtu vairāk interesentu laikā, kad klātienē pasākumu apmeklētāju skaits bija ierobežots, konferences “Jaunās Latvijas valsts kultūrpolitika” un “Rainis un Aspazijas Dailes teātris” tika raidītas tiešraidē gan muzeju Facebook lapās, gan arī Zoom platformā, abām konferencēm piesaistot jaunu auditoriju un arī iesaistot diskusijā tiešsaistes vērotājus.

Laikā, kad muzeji bija atvērti, informācija par norisēm muzejos tiek izvietota arī sociālajos tīklos: www.facebook.com, www.twitter.com, www.instagram.com. Izmantotas maksas Facebook reklāmas plašākas auditorijas sasniegšanai.

MMA izvietojusi informāciju arī citās internetvietnēs: www.muzeji.lv, www.vietas.lv, www.liveriga.lv, www.latvia.travel.lv, www.atputasbaze.lv, www.kurpes.lv, kā arī to novadu mājas lapās, kur atrodas MMA muzeji. 2020. gada laikā arvien biežāk par pasākumiem “Jasmuižā” izvietota informācija portālā lakuga.lv, relīzes portāls tulko un publicē latgaliski.

Regulāri atjaunota un apmeklētājiem sniegta informācija par muzeja pakalpojumiem un aktualitātēm muzeju informatīvajos stendos, vestibilos un pie muzeju fasādēm. Noritējusi aktīva komunikācija ar plašsaziņas līdzekļiem, regulāri sūtītas preses relīzes par MMA aktualitātēm: publikācijas presē (Latvijas Avīze, Diena, Kultūras Diena, IR, satori.lv, punctummagazine.lv u.c.), informācija par notiekošo pastāvīgi izvietota populārākajās interneta vietnēs (ism.lv, delfi.lv, tvnet.lv u.c.), pārraidīti sižeti televīzijā (pārsvarā LTV1, LTV7, RīgaTV24) un radio (LR1 Ziņas, LR1 Kultūras Rondo, LR3, LR4, u.c.).

Laikā, kad muzeji bija atvērti, kā īpaši komunicēti pasākumi izceļami:

- 1) Muzeju atkalatvēršana 2020. gada maijā. Līdzās kampaņai sociālajos tīklos, kur katrs muzejs dalījās ar piecām muzeja pērlēm, preses relīze tika publicēta arī dažādos medijos, muzeju darbinieki piedalījās arī radio un TV raidījumos.
- 2) Izstāde “Sieviete bez īpašībām” Raiņa un Aspazijas vasarnīcā. Feminismam veltītajā izstādē viesojās LTV1 raidījums “Kultūrdeva”, par izstādi bija raksti arī dažādos medijos.

- 3) Dzejas dienas Raiņa un Aspazijas mājā: standaps “Raiņa cepiens”, kas pulcēja ne tikai plašu apmeklētāju skaitu, bet arī guva preses interesi. Pasākuma organizatori viesojās vairākos radio un TV raidījumos.

Programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros informēti arī pašvaldību reģionālie koordinatori, reģionālie mediji. Izveidots “Latvijas skolas somas” buklets, kur apkopota informācija par visu Memoriālo muzeju apvienības muzeju piedāvājumu.

Iespēju robežās MMA piedāvā pakalpojumus cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Apmeklētāju izglītošanai nodrošinātas ne tikai pastāvīgās ekspozīcijas un ilgtermiņa izstādes, bet arī regulāra izstāžu apribe visos MMA muzejos, kā arī muzejpedagoģiskās programmas un pasākumi ar izglītojošu ievirzi.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar iestādes darbu

Muzejos regulāri tiek analizēti ieraksti apmeklētāju atsauksmju grāmatā, apkopoti komentāri un ierosinājumi interneta portālos un e-pastā.

Šī gada laikā komunikācija ar sabiedrību caur sociālajiem tīkliem ir kļuvusi īpaši svarīga. Kamēr muzeji bija slēgti, muzeju lapu *Facebook* ieraksti kļuva par muzeja un apmeklētāju satikšanās vietu, kur cilvēki aktīvi izteica domas, komentārus un iesaistījās diskusijās gan ar citiem sociālo tīklu lietotājiem, gan muzeju speciālistiem par, piemēram, muzeju pētnieciskajiem rakstiem un tajos gūtajām atziņām.

Kā liecina ieraksti, apmeklētāji kopumā ir apmierināti ar MMA muzeju piedāvājumu un tā kvalitāti kā klātienē, tā arī attālinātā darbā. Akcentēta muzeju kvalitāte kā kultūrvēstures objektiem, pasākumu daudzveidība un kultūras vērtība, pasākumu informatīvā pieejamība ārvalstu tūristiem, ekspozīciju un izstāžu kvalitāte, kā arī personāla profesionalitāte.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Atskaites periodā MMA sadarbojusies ar Rakstnieku muzeju biedrību PILS, Ojāra Vācieša biedrību, Latvijas Muzeju biedrību, Latvijas PEN klubu, Jāņa Akuratera biedrību, Raiņa un Aspazijas biedrību, Pārdaugavas radošo centru, biedrību LAUKKU.

5. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

Katrs muzejs ir iesniedzis 2021. gada plānus, un tur fiksētie pasākumi un darāmie darbi atbilst un turpina galvenās vadlīnijas, kas ir paustas Vidēja termiņa darbības un attīstības stratēģijā (2017–2022), tādejādi nodrošinot ilgtspējīgu un nepārtrauktu attīstību atbilstoši stratēģijā izvirzītajam.

Saistībā ar pandēmiju gada nogalē aizvēra muzejus, vairākas izstādes palika neapskatītas, tādēļ to norise tika pagarināta, dodot iespēju tās aplūkot tad, kad tos no jauna atvērs. Starp šīm izstādēm: Ojāra Vācieša muzejā pastāvīgā izstāde “Starp dzejoļiem”, Raiņa un Aspazijas vasarnīcā “Rainis un Aspazija Dailes teātrī” un “Jaunās Valsts kultūrpolicies tapšana un rakstnieki Andrejs Upīts, Jānis Akuraters un Rainis. 1919. –1920. gads”.

Ojāra Vācieša muzeja izstāde “Viņi un sirdsapziņa Māris Čaklais, Ludmila Azarova un Ojārs Vācietis” būs apskatāma Saldus bibliotēkā 2021. gadā.

5.2. Galvenie uzdevumi, pasākumi un sadarbības projekti, pētījumi

- ilgtspējīgas attīstības mērķu adaptācija un ieviešana apvienības muzeju darbībā;
- personību kolekciju pētniecība, rezultātu publiskošana digitālu izstāžu un stāstu formātā personību stāstu vietnē www.memorialiemuzeji.lv;
- iekārtot izstādi “50 Rozentāla zīmējumi” J. Rozentāla un R. Blaumaņa muzejā;
- Raiņa muzeja “Jasmuiža” centrālās ēkas atjaunošanas un jaunas ekspozīcijas izveides virzība, īpaši – ekspozīcijas dizaina projekta izstrāde;
- muzejpedagoģiskā piedāvājuma kapacitātes pilnveide, tostarp esošo muzejpedagoģisko programmu piemērošana realizēšanai attālināti, īstenojot programmu “Latvijas skolas soma”;
- sadarbība ar Latvijas Laikmetīgās mākslas centru, rīkojot starptautisko laikmetīgās mākslas festivālu "Survival Kit" MMA muzejos;
- pasākumu ciklu par sabiedrībai aktuālām tēmām apvienības muzejos to pilnvarojuma kompetencē.

5.3. MMA finanšu saistības

MMA nav reģistrētas ilgtermiņa finanšu saistības, bet ir īstermiņa, viena gada laikā kārtojamas, saistības par precēm, pakalpojumiem, komunālajiem maksājumiem un ieturētajiem nodokļiem, kas tiks apmaksātas pārskata gada laikā.

Sagatavoja:

Direktores vietniece attīstības darbā

Sanita Kossoviča